

Měly by městské části rozšířit kapacity mateřských škol tak, aby mohly školky přijímat i dvouleté děti?

12.06.2014

ANO

Ano, je to nezbytné. Řada matek dnes čerpá dvouletou rodičovskou dovolenou a po jejím skončení se dostává do potíží, pokud se kvůli chybějící péči o dítě nemůže vrátit do práce. Už osmým rokem tedy existuje mezera, kterou většinou zaplňují buď soukromé školky a jesle, či péče příbuzných. Ne všechny matky a otcové mají možnost ale tuto péči využít - v obtížné situaci se tak ocitnou zejména sólo matky, které častěji postrádají podporu prarodičů a jen vzácně si mohou dovolit soukromé hlídání. Nároky dnešního trhu práce pak znamenají, že odmítnutí původního pracovního místa může vést k dlouhodobé nezaměstnanosti, ze které se žena jen velmi obtížně vymaňuje. Chudoba má na dítě zhoubné a dlouhodobé dopady.

Dvouleté děti ale znamenají jiné nároky na školku. Jej role tady není jen vzdělávací - dvouleté dítě vzdělání opravdu nepotřebuje - ale spíše socializační. Dítě se učí pohybovat se v širší skupině, mezi jinými dospělými, než je jeho rodina. Zatím si stále hraje vedle ostatních dětí spíš než s nimi, neumí ještě dobře vyjádřit své potřeby verbálně a potřebuje častější asistenci dospělého. Současný model školky, kdy na jednu učitelku připadá většinu pracovní doby 28 dětí, je tedy pro dvouleté děti dost nešťastný. Mnohem vhodnější je, pokud o malou skupinku dětí pravidelně pečuje jedna vychovatelka či vychovatel - děti mají rády předvídatelnost a pravidelnost.

Častým argumentem odpůrců vstupu dvouletých dětí do školky je narušení jejich psychického vývoje. Zkušenosti a výzkumy ze zemí, kde je zavedena péče o dvouleté i mladší děti, ale ukazují, že především děti ze sociálně znevýhodněných rodin z návštěvy školky profitují. Děti z rodin s dobrou péčí, které školku navštěvují, jsou na tom přitom stejně jako ty, o které pečují jen rodiče. Dobrá školka tedy pro ně neznamená újmu.

Eliška Kodyšová

psycholožka, APERIO - Společnost pro zdravé rodičovství

NE

V polovině 60. let vyšla u nás zásadní knížka předních psychologů prof. Matějčka a Langmeiera „Psychická deprivace v dětství“. Byla shrnutím zahraničních výzkumů a československých zkušeností na praxi 50. let 20. století. Stát pojal výchovu jako sociální inženýrství s pocitem, že to umí lépe než rodina. Odtrhl dítě mámě od prsu - umělá výživa - a z náruče - jesle od 4 měsíců. Ano, dnešní rodičové, skutečně tehdy mateřská dovolená byla 4 měsíce.

Další desetiletí vyvinuli především dětské psychologové a další odborníci tlak na co nejdélší rodičovskou dovolenou. Dnes jsme v období délky 4 let, což je ve srovnání s většinou jiných zemí pozitivně nadstandardní.

Období do 3-4 let je totiž považováno za důležité formativní období ve vývoji dítěte, kdy jsou uspokojovány základní lidské potřeby jistoty, bezpečí, lásky a přítomnosti stabilní blízké osoby.

Domnívám se, že i dnešní krize nedostatku míst v mateřských školách by nebyla tak dramatická, kdyby byly přednostně přijímány děti zaměstnaných rodičů a teprve zbylá místa byla doplňována dětmi rodičů na rodičovské dovolené s výjimkou roku před školou, kde nárok na přijetí má patrně svou logiku.

Přijímat do mateřské školy dvouleté děti je proti trendu výše uvedeného a není v jejich zájmu. Nemluvě o provozních problémech mateřských škol, kdy dvouleté dítě potřebuje zcela jinou péči než děti starší a jistě nelze mluvit o předškolním vzdělávání.

Výjimečné přijetí dětí mladších tří let ostatně umožňuje školský zákon již dnes a mělo by být využíváno stejně jako dosud pouze v nestandardních případech, nikoliv jako norma.

Obcím je patrně možno vyčítat leccos, ale nutit je k vytváření kapacit pro přijímání dvouletých dětí do mateřských škol, není dobrý nápad.

Jde o pokus o návrat do doby, na kterou nevzpomínají odborníci, rodiče a především mrňouskové rádi.

Petr Klíma

ředitel pedagogicko-psychologické poradny pro Prahu 3 a 9